

706492

61

t.

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING

Deel 26

1 maart 1966

No. 3

Adres der Redactie:

B. J. LEMPKE, Oude IJselstraat 12^{III}, Amsterdam-Zuid 2 — Nederland

INHOUD : I. A. Kaijadoe : Het gedrag in gevangenschap van rupsen van *Vanessa cardui* L. (Lep., Nymphalidae) (p. 41). — P. J. Brakman : Korte coleopterologische Notities VII (p. 43). — C. Ottenheijm : Eikweek van *Gastropacha populifolia* L. in 1964 (Lep., Lasiocampidae) (p. 54). — David Rosen : Notes on the Parasites of *Acaudaleyrodes citri* (Priesner & Hosni) (Hem.: Aleyrodidae) in Israel (p. 55). — Literatuur (p. 59 : A. Reyne). — Korte mededelingen (p. 42 : D. A. Vestergaard, R. Vis en J. G. van der Made ; P. J. Brakman).

Het gedrag in gevangenschap van rupsen van *Vanessa cardui* L. (Lep., Nymphalidae)

door

I. A. KAIJADOE

Op 15 juli 1964 trof ik te Oegstgeest in een bos akkerdistels rupsen aan van de bovengenoemde soort. De dieren waren merendeels geheel volwassen, doch enkele moesten de laatste vervelling nog doormaken. Er konden in totaal 11 rupsen worden verzameld, waarmee ik een kweekje begon. Deze kweek verliep uitermate vlot; alle rupsen leverden tussen 26 juli en 6 augustus een prachtige gave vlinder. Het hoge percentage vlinders van deze soort, dat bij een behoorlijke verzorging uitkomt, is mij steeds opgevallen. Het kweken van de herfstgeneratie schijnt nogal eens op moeilijkheden te stuiten (zie het Trekvlinderverslag 1958, *Ent. Ber.* 19 : 165), doch hieromtrent heb ik zelf geen ervaring.

Het lijkt mij echter wel zeker, dat de soort veel minder van parasieten heeft te lijden dan aanverwante soorten, zoals de *atalanta*, waarvan de rupsen dikwijls blijken te zijn aangestoken.

Bij de kweek viel voorts het volgende op. De rupsen in kwestie werden aangetroffen in de „nestjes”, die iedere rups voor zich tussen de distelbladeren had gesponnen, en zij moesten werkelijk worden gezocht. Voor zover ik dit soort rupsen heb gevonden, was dat altijd het geval. De nestjes werden in gevangenschap in sommige gevallen nog wel gemaakt, doch slechts half voltooid; in andere gevallen werd zulks geheel achterwege gelaten. De rupsen, in het bijzonder de jongere, kropen ook overdag openlijk over de voedselplanten rond, zoals we dat bij de Kleine Vos zien, en verscholen zich alleen om te vervellen.

Nu zal een dier in gevangenschap zich uiteraard anders gaan gedragen en zeker passen ook rupsen zich aan de gewijzigde omstandigheden aan, waarbij zij min of

meer tam kunnen worden. Het komt mij echter voor, dat het in dit geval het natuurlijke gedrag betreft; de dieren waren volkomen op hun gemak en toonden een voortreffelijke eetlust. Waar de distelvlinder in feite een tropische soort is, is het wellicht denkbaar, dat het zich verschuilen gebeurt om beschutting te zoeken tegen het klimaat alhier, dat altijd beduidend frisser is dan dat in het gebied van herkomst. Daar in de overigens toch luchtige kweekkast binnenshuis minder afkoeling wordt ondervonden, zou schuilhouden derhalve overbodig zijn. M.i. pleit voor deze mogelijkheid, dat de rupsen van de atalanta, welke soort blijkens de waarnemingen beter bestand is tegen het noordelijke klimaat, ook in beschutte gevangenschap hun verscholen levenswijze tussen samengesponnen bladeren voortzetten. Evenwel valt ook hier een vervlakking te constateren. De verpopping van de atalanta geschiedt eveneens in het verborgene, terwijl cardui zich ergens geheel vrij ophangt. Wanneer mijn veronderstelling juist mocht zijn, dan moet men wel weer even stilstaan bij het vraagstuk van de vlindertrek.

Voor nadere informatie omtrent de leefwijze van cardui-rupsen in tropische gewesten houd ik mij gaarne aanbevolen.

Summary

The caterpillars of *Vanessa cardui* L. connect the edges of the leaf as a hiding place. The writer observed, however, that this habit was partially or completely lost in a breeding cage. He supposes that the silk tent is only constructed as a protection against the cooler climate of our latitude and that the warmer microclimate of the breeding case in the house makes this protection unnecessary.

But how do the caterpillars behave in tropical countries?

Oegstgeest, Regentesselaan 16.

Copulatie bij voorkeur met „vreemde” mannetjes? Naar aanleiding van het interessante artikel van de Heer J. P. C. BOOT in het oktobernummer van de Entomologische Berichten, lijkt het ons de moeite waard een analoge ervaring met *Aglia tau* L. te vermelden.

Op 22 mei 1961 vonden wij te Ede een *tau*-legsel van 14 eieren op de voet van een beuke-stam. Het legsel namen wij mede en enkele dagen later verschenen de rupsjes, welke spoedig groeiden.

Van de 14 poppen leverden er 6 de vlinder (2 wijfjes en 4 mannetjes) en het jaar daarop nog één mannetje. Natuurlijk hoopten wij te kunnen doorkweken, maar ook in dit geval bleven de mannetjes volledig passief.

D. A. VESTERGAARD en R. VIS, Maarland 63, Rotterdam-zuid.

J. G. VAN DER MADE.

Aangeboden: EVERTS, Ed., Col. Neerlandica, deel 2, zwaar beschadigd (vele bladen liggen los), doch compleet. Prijs f 5.— plus porto.

P. J. BRAKMAN, Wilhelminastraat 21, Nieuw- en St. Joosland.